

TỈNH HẢI DƯƠNG THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH ƯU ĐÃI NGƯỜI CÓ CÔNG VỚI CÁCH MẠNG

ThS NGUYỄN VĂN TUẤN

Đại học Lao động - Xã hội

Trong cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng, bảo vệ Tổ quốc, tỉnh Hải Dương đã có 30 vạn thanh niên Hải Dương nhập ngũ, 38.941 liệt sĩ, 21.099 thương binh và 8.968 bệnh binh. Toàn tỉnh có 1.696 bà mẹ được phong tặng danh hiệu Mẹ Việt Nam Anh hùng và có 32 Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân; 12/12 huyện, thị xã, thành phố và 64 xã, phường, thị trấn được phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân'... Tỉnh Hải Dương là một trong những tỉnh thực hiện tốt chính sách ưu đãi người có công với cách mạng.

1. Thực hiện Chỉ thị số 08-CT/TW ngày 01-3-2002 của Ban Bí thư về việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thương binh, liệt sĩ, người có công với cách mạng và phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” trong giai đoạn mới, tỉnh Hải Dương đã triển khai sâu rộng những phong trào trên địa bàn tỉnh và được đông đảo nhân dân hưởng ứng, tham gia. Các chính sách đối với các đối tượng thương binh, thân nhân liệt sĩ, người già yếu neo đơn, các Mẹ Việt Nam Anh hùng... được các cấp ủy đảng, chính quyền, các cấp, các ngành, tổ chức đoàn thể xã hội và nhân dân trong tỉnh quan tâm thực hiện?. Trên cơ sở những kết quả đạt được, trong giai đoạn 2007 - 2012, Đảng bộ, chính quyền các cấp, ban, ngành tỉnh Hải Dương tiếp tục nghiên cứu, triển khai thực hiện Pháp lệnh ưu đãi người có công (PLƯĐNCC) với cách mạng, đã tạo được những kết quả sáng tạo trong thực tiễn.

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền

Việc làm tốt công tác tuyên truyền chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước đối

với người có công (NCC) với cách mạng thể hiện tính ưu việt và bản chất tốt đẹp của chế độ góp phần củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc, làm nền tảng vững chắc ổn định chính trị - xã hội. Đồng thời, góp phần giáo dục lòng yêu nước, chủ nghĩa anh hùng cách mạng đối với thế hệ trẻ và khơi dậy các nguồn lực trong nhân dân. Tỉnh đã đẩy mạnh phong trào “Đền ơn đáp nghĩa” nhằm bù đắp một phần những hy sinh, mất mát của gia đình liệt sĩ, thương binh bệnh binh, NCC với cách mạng. Cùng với việc thực hiện PLƯĐNCC với cách mạng, tỉnh Hải Dương luôn quan tâm đẩy mạnh công tác tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với NCC với cách mạng đến các cấp, các ngành, tổ chức đoàn thể xã hội và đông đảo tầng lớp nhân dân trên địa bàn tỉnh. Sở Lao động - Thương binh và Xã hội đã tổ chức hàng chục buổi tập huấn, bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác giải quyết các vướng mắc thủ tục, chế độ, chính sách được giải

đáp từ cơ sở. Trong đó, nhiều địa phương trong tỉnh đã có nhiều hình thức tuyên truyền, tri ân sáng tạo mà thấm đượm nghĩa tình nhân văn của người dân Xứ Đông (huyện Kim Thành đã tổ chức Lễ cầu siêu cho linh hồn liệt sĩ; Thành phố Hải Dương đã huy động sức trẻ của Thành Đoàn vào việc chăm lo các Mẹ Việt Nam Anh hùng; huyện Đông Gia tuyên truyền nghĩa tình đồng đội nhằm quyên góp tài chính giúp đỡ những đồng đội còn gặp nhiều khó khăn...).

Hình thức tuyên truyền thực hiện PLUĐNCC còn được phổ biến sâu rộng trên các cơ quan thông tấn, báo chí ở Trung ương, địa phương. Có nhiều bài viết về tấm gương sáng của địa phương, cá nhân (Kim Khê - Một vùng quê cách mạng; Kim Thành - Điểm sáng trong việc thực hiện chính sách ưu đãi với người có công trong chiến tranh du kích đường 5...). Hoạt động tuyên truyền còn được triển khai trong các bậc học (bài giảng lịch sử địa phương) hoạt động kỷ niệm ngày lễ lớn của dân tộc (ngày ngày 27-7; 22-12...).

Xây dựng, sửa chữa, tu bổ mộ liệt sĩ và nghĩa trang liệt sĩ

Toàn tỉnh Hải Dương có 258 nghĩa trang liệt sĩ và 5 nhà bia ghi tên liệt sĩ với 31.836 mộ liệt sĩ, trong đó có 10.226 mộ có hài cốt. Thời gian qua, tỉnh đã đóng góp công sức xây dựng mới 5 đền, đài liệt sĩ, đạt 12/12 huyện, thị xã, thành phố có đền, đài liệt sĩ; xây dựng và sửa chữa 78 nghĩa trang cấp xã; sửa chữa nâng cấp 1.200 mộ liệt sĩ¹. Tổng kinh phí đầu tư cho việc xây, sửa, nâng cấp nghĩa trang liệt sĩ trong 5 năm (2006 - 2010) là 120 tỷ đồng¹. Lãnh đạo tỉnh, đặc biệt là lãnh đạo Sở Lao động - Thương binh và Xã hội luôn tạo điều kiện về mọi mặt và luôn có sự phối hợp với các địa phương (Quảng Bình; Quảng Trị;...) trong công tác tìm kiếm, quy tập mộ liệt sĩ. Vì vậy, tỉnh đã tiếp nhận hàng trăm hài cốt

liệt sĩ hy sinh tại chiến trường Lào, Campuchia đưa về an táng tại nghĩa trang quê hương. Công tác đón nhận hài cốt liệt sĩ được tổ chức trang trọng, chu đáo góp phần động viên, chia sẻ tình cảm với thân nhân các gia đình liệt sĩ. Lãnh đạo tỉnh còn tổ chức nhiều đợt viếng thăm, tri ân đến các liệt sĩ đang nằm lại các chiến trường (Nghĩa trang Trường Sơn, Nghĩa trang Đường 9, Thành cổ Quảng Trị...).

Hải Dương cũng là một trong những tỉnh đầu tiên thực hiện việc khắc bia theo mẫu thống nhất, làm lễ gắn lên các phần mộ trong dịp kỷ niệm Ngày thương binh liệt sĩ hằng năm. Cách làm này đã thu hút được sự quan tâm, học hỏi của nhiều địa phương trong cả nước. Từ năm 2009 đến nay, hằng năm tỉnh đều chỉ đạo các sở, ban, ngành, đoàn thể phối hợp tổ chức Lễ dâng hương, Thắp nến tri ân các anh hùng, liệt sĩ tại các đền, đài tưởng niệm, các nghĩa trang liệt sĩ trên địa bàn tỉnh. Ngoài ra, tỉnh Hải Dương đã tổ chức lễ tang khi Mẹ Việt Nam Anh hùng từ trần một cách trang trọng, thành kính, biết ơn.

Phát động và thực hiện hiệu quả phong trào toàn dân chăm sóc thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công với cách mạng

Phong trào toàn dân chăm sóc thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, NCC với cách mạng đã thu hút được 100% xã, phường, thị trấn tham gia với nhiều cách thức tiến hành và thực hiện khác nhau. Việc thực hiện phong trào diễn ra sôi nổi có sự phối hợp giữa Nhà nước, chính quyền các cấp và nhân dân. Hằng năm, ngoài ngân sách Nhà nước cấp để thực hiện PLUĐNCC, tỉnh cũng đã động viên được nguồn lực, trước hết là các nguồn lực tại chỗ để giúp đỡ những NCC với cách mạng.... Các phong trào này đã mang lại hiệu quả thiết thực, cụ thể như sau:

Hội nghị biểu dương người có công với cách mạng tiêu biểu toàn quốc năm 2014

Phong trào xây nhà tình nghĩa và vận động xây dựng “Quỹ đền ơn đáp nghĩa” ngày càng phát triển mạnh, thu hút mọi cấp, mọi ngành, mọi đơn vị tham gia. Tỉnh đã từng bước thực hiện “xã hội hoá” công tác NCC, ngôi nhà ở cho các gia đình liệt sĩ, thương, bệnh binh có khó khăn về nhà ở từ rất sớm. Tỉnh Hải Dương đã tiến hành việc cấp kinh phí hỗ trợ NCC với cách mạng về nhà ở theo Quyết định số 22/2013/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ bao gồm: Từ nguồn ngân sách tỉnh hỗ trợ 2.484 triệu đồng (mức 8 triệu đồng/hộ đối với hộ xây dựng mới, mức 2 triệu đồng/hộ đối với hộ sửa chữa); từ nguồn kinh phí ngân sách Trung ương hỗ trợ 14.004 triệu đồng (mức 36 triệu đồng/hộ đối với hộ xây dựng mới, mức 18 triệu đồng/hộ đối với hộ sửa chữa).

Việc xây dựng “Quỹ đền ơn đáp nghĩa” là việc làm thiết thực đang được các cấp ủy

đang, chính quyền, các đoàn thể và nhân dân đồng tình hưởng ứng. Kết quả từ năm 2007 đến năm 2012, toàn tỉnh đã huy động được 6,8 tỷ đồng “Quỹ đền ơn đáp nghĩa”. Bình quân mỗi năm “Quỹ đền ơn đáp nghĩa” thu được gần 1,7 tỷ đồng không kể tiền đóng góp hỗ trợ xây dựng nhà tình nghĩa cho đối tượng chính sách. Nguồn quỹ này đã góp phần tích cực vào việc hỗ trợ các gia đình chính sách gặp khó khăn và tu sửa, nâng cấp, xây mới nhà ở cho các gia đình chính sách.

Phong trào chăm sóc Mẹ Việt Nam Anh hùng, thương binh, bệnh binh, cha mẹ liệt sĩ cô đơn không nơi nương tựa, con liệt sĩ mồ côi

Cuộc vận động “Phụng dưỡng Mẹ Việt Nam Anh hùng”; phong trào “Nhận đỡ đầu con liệt sĩ”; phong trào “Áo lụa tặng bà”... đã thành hoạt động thường niên trong cộng đồng.

xã hội và mỗi người dân. Toàn tỉnh hiện có 53 Mẹ Việt Nam Anh hùng được các cơ quan, doanh nghiệp, các đơn vị quân đội, công an đóng trên địa bàn tỉnh nhận phụng dưỡng; 598 thương binh nặng có tỷ lệ thương tật từ 81% trở lên; 54 bệnh binh có tỷ lệ mất sức lao động từ 81% trở lên luôn nhận được sự quan tâm chăm sóc, giúp đỡ, thăm hỏi các cấp ủy đảng, chính quyền và các đơn vị làm công tác xã hội. Các con liệt sĩ, con thương binh nặng có hoàn cảnh khó khăn đều được các đoàn thể chăm sóc, giúp đỡ. Trong giai đoạn 2006-2010, tỉnh đã tiến hành đầu tư xây dựng, tặng nhà mới cho 41 hộ với kinh phí thực hiện 1.037 triệu đồng; sửa chữa, nâng cấp nhà tình nghĩa cho 36 hộ với kinh phí thực hiện 274 triệu đồng; trao tặng 113 sổ vàng tình nghĩa với kinh phí thực hiện 89,7 triệu đồng cho các đối tượng thuộc diện chính sách NCC⁵.

Toàn tỉnh, 265/265 xã, phường, thị trấn đạt tiêu chuẩn làm tốt công tác thương binh, liệt sĩ; có 46 xã, phường, cơ quan, ban, ngành, đoàn thể và 10 huyện, thành phố được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Lao động; 300 đơn vị, xã, phường, thị trấn được Chính phủ, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội tặng Bằng khen; nhiều thương binh, thân nhân gia đình liệt sĩ được tặng Huân chương Lao động và thành tích lao động sản xuất và các danh hiệu cao quý khác.

2. Bên cạnh những kết quả đạt được, việc thực hiện chính sách ưu đãi đối với NCC với cách mạng ở tỉnh Hải Dương còn một số tồn tại, hạn chế:

Thứ nhất, nhiều chính sách về NCC được triển khai nhưng hiệu quả chưa cao và chưa có sự phối hợp đồng bộ với các cơ quan khác như: Việc áp dụng và triển khai chính sách

miễn giảm học phí cho thân nhân NCC theo Nghị định 49/2010/NĐ-CP của Chính phủ có hiệu lực từ 14-5-2010, đến nay còn rất nhiều trường chưa phổ biến, hay phổ biến chậm đến với học sinh, sinh viên của mình; Chính sách hỗ trợ kinh phí xây, sửa nhà cho NCC với cách mạng còn chậm triển khai trên thực tế, thủ tục còn nhiều rắc rối ở nhiều bước triển khai và chưa có sự thống nhất trong tiến trình giải quyết công việc.

Thứ hai, quá trình giải quyết chính sách ưu đãi NCC, đội ngũ cán bộ, công chức ngành Lao động - Thương binh & Xã hội của tỉnh gặp nhiều khó khăn, hạn chế: việc xác minh hồ sơ phần lớn các loại đối tượng chính sách không còn đủ giấy tờ; Việc giám định, xác minh để công nhận là thương binh hay người hoạt động kháng chiến bị nhiễm chất độc hóa học còn khá phức tạp; số lượng người đề nghị giải quyết chế độ chính sách lớn trong khi đội ngũ cán bộ, công chức của ngành chuyên môn mỏng, trình độ chuyên môn còn hạn chế.

Thứ ba, quá trình tiếp nhận hồ sơ NCC và chuyển lên phòng thụ lý còn nhiều thiếu sót, chưa đủ dẫn đến việc giải quyết các chính sách cho đối tượng NCC còn chậm. Việc quản lý, theo dõi các đối tượng và trợ giúp NCC chưa được sát sao, nhiệt tình. Một số cán bộ chưa nắm vững chuyên môn và thiếu cái "tâm" với nghề, thậm chí còn có biểu hiện gây phiền hà, sách nhiễu nhân dân.

Thứ tư, công tác phối hợp giữa các ngành chức năng trong việc tuyên truyền chính sách NCC, tư vấn giới thiệu việc làm chưa được thường xuyên, kịp thời; Việc phối hợp với các trường dạy nghề, trung tâm dạy nghề, các cơ sở dạy nghề, các trung tâm giới thiệu việc làm hiệu quả chưa cao, chưa đáp ứng được yêu

câu của các doanh nghiệp cũng như người lao động là NCC và thân nhân của họ.

Thứ năm, việc thực hiện nhiệm vụ, chuyên môn của một số cán bộ của ngành Lao động - Thương binh & Xã hội chưa chủ động cao trong công việc, dẫn đến giải quyết công việc còn chậm, chưa kịp thời, còn có cán bộ vi phạm chính sách trong quá trình thực thi nhiệm vụ; hoạt động chuyên môn, nghiệp vụ của cán bộ ở các xã, huyện chủ yếu là kiêm nhiệm, thường xuyên thay đổi, gặp khó khăn trong quá trình theo dõi, quản lý đối tượng và triển khai thực hiện các nhiệm vụ chuyên môn của ngành; trình độ chuyên môn, nghiệp vụ của cán bộ còn hạn chế, chưa kịp thời nắm bắt và bổ sung, số lượng cán bộ chuyên môn về chính sách NCC còn ít, trong khi khối lượng công việc cần giải quyết lớn, điều này đã gây áp lực không nhỏ tới hiệu quả và tốc độ giải quyết công việc.

Từ những thành công, hạn chế của quá trình thực hiện CSƯĐNCC, tỉnh Hải Dương đúc rút một số kinh nghiệm sau:

Một là, triển khai đầy đủ kịp thời và thực hiện tốt các nghị quyết, nghị định của Đảng, Chính phủ; Thông tư hướng dẫn của các bộ, ngành, Trung ương; các quyết định của UBND Tỉnh; hướng dẫn của Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh Hải Dương về việc thực hiện CSƯĐNCC.

Hai là, quản lý chặt chẽ việc chi trả trợ cấp ưu đãi đối với các đối tượng chính sách NCC, đẩy mạnh phong trào đền ơn đáp nghĩa, chăm sóc thương binh, gia đình liệt sỹ, NCC.

Ba là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đối với NCC.

Bốn là, nâng cao chất lượng hoạt động của đội ngũ cán bộ làm công tác lao động - thương binh và xã hội trên địa bàn tỉnh.

Thực hiện CSƯĐNCC là vấn đề có ý nghĩa chính trị, xã hội to lớn. Tỉnh Hải Dương luôn nỗ lực hết mình trong quá trình triển khai và thực hiện hiệu quả CSƯĐNCC. Thành quả đạt được đã góp phần quan trọng xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân và thể hiện được tinh thần “uống nước nhớ nguồn”, trọng nhân nghĩa của người dân Xứ Đông đã được đúc kết từ ngàn năm dựng và giữ nước. Đó cũng là vận dụng sáng tạo chủ trương của Đảng: “Tiếp tục thực hiện tốt các chăm sóc ưu đãi người có công với nước; vận động toàn xã hội tham gia các hoạt động đền ơn, đáp nghĩa; nâng cao mức sống về vật chất, tinh thần của người có công bằng hoặc cao hơn mức sống trung bình dân cư...”¹⁶.

1, 3. UBND tỉnh Hải Dương: *Báo cáo tổng kết 5 năm thực hiện Pháp lệnh ưu đãi người có công với cách mạng giai đoạn (2007-2012)*, Số 71/BC-UBND

2. Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Hải Dương: *Lịch sử Đảng bộ tỉnh Hải Dương, tập II (1975-2005)*, Nxb CTQG, H, tr. 360

4, 5. Sở Lao động - Thương binh & Xã hội tỉnh Hải Dương (2010): *Báo cáo số 2062/BC - LDTBXH ngày 14-12-2010 Về tình hình công tác lao động, người có công và xã hội*

6. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Báo cáo của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa IX ngày 10-4-2006 về phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2006 - 2010 (Báo diễn từ Đảng Cộng sản Việt Nam)*, ngày 1-6-2006.